

Pixi vejledning til

Strukturerede forløb for patienter med nerverodspåvirkning i lænd eller nakke

JUNI 2025

Pixi vejledning

til strukturerede forløb for patienter med nerverodspåvirkning i lænd eller nakke

Denne vejledning er tiltænkt praktiserende fysioterapeuter. Her finder du en kort oversigt over det strukturerede forløb for patienter med nerverodspåvirkning i lænd eller nakke. Du får overblik over målgruppen, formål med det strukturerede forløb, adgangsveje, ydelser og anbefalinger til indhold.

Den korte vejledning er baseret på aftaleteksten, strukturerede forløb for patienter med nerverodspåvirkning i lænd eller nakke og de underliggende faglige anbefalinger. Vi anbefaler, at du benytter de underliggende dokumenter til yderligere inspiration og for flere detaljer.

Strukturerede forløb

for patienter med nerverodspåvirkning i lænd eller nakke

Målgruppe

Målgruppen er patienter med symptomer, der er forenelige med nerverodspåvirkning i lænd eller nakke. Symptomerne kan være udstrålende smerter i radikulære mønstre, som typisk er af større intensitet i ben/arm end smerter i lænd/nakke, føleforstyrrelser i afgrænsede områder, kraftnedsættelse i bestemte muskler eller svækkede reflekser. Desuden oplever patienter ofte funktionsbegrænsninger, nedsat arbejdsevne og psykisk påvirkning i varierende omfang.

Formål

De generelle formål med strukturerede forløb er dels at understøtte en mere ensartet tilgang til patienter med nerverodspåvirkning i lænd eller nakke, dels at styrke evidensbaseret undersøgelse og behandling i fysioterapi praksis. Fokus er på en aktiv tilgang bestående af grundig undersøgelse, patientuddannelse og træning, som skal understøtte patientens evne til egenhåndtering af smerter og ændringer i funktionsevne. Desuden indgår systematisk monitorering med test og spørgeskemaer for at understøtte fælles beslutninger om indhold og mål for behandling, samt vurdering af patientens udbytte af behandling.

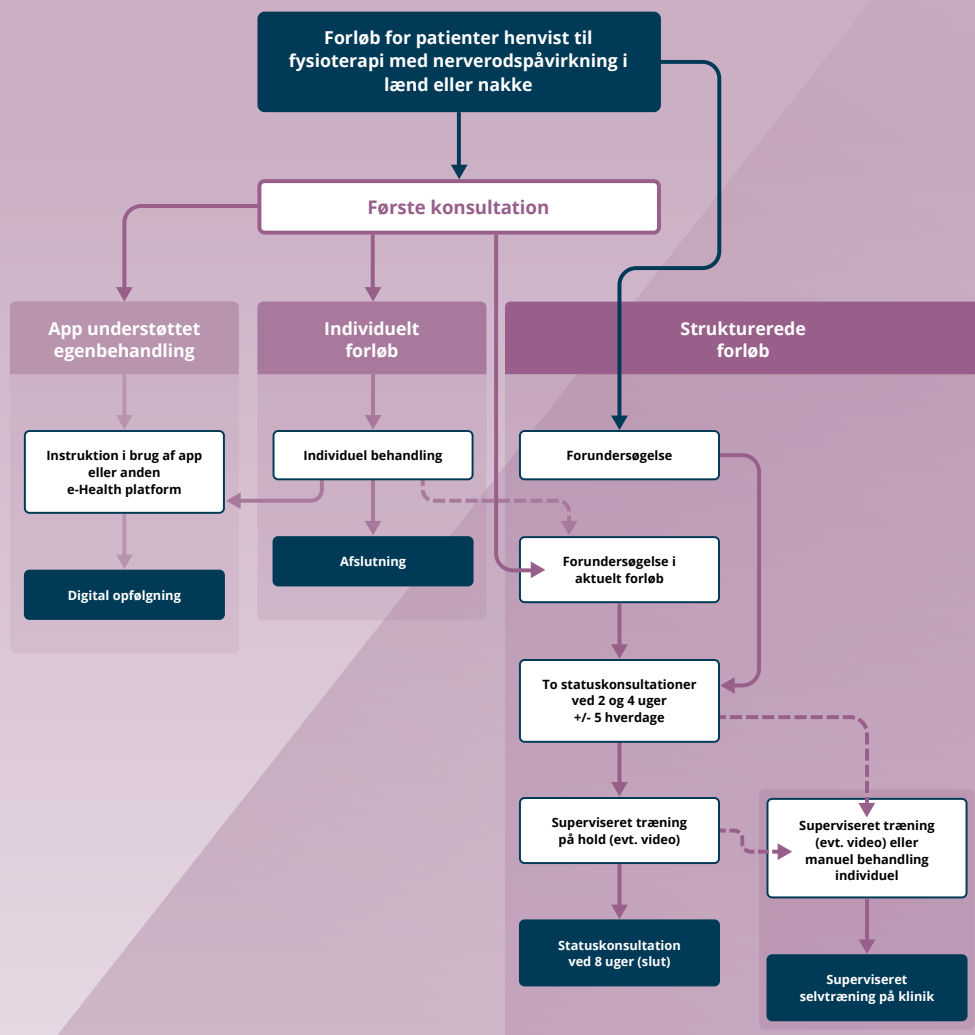
Specifikke formål i dette forløb er at monitorere patientens symptomer og de kliniske fund,

samt at understøtte patienten i relevante daglige aktiviteter samt aflastende stillinger og øvelser, som kan reducere smerter og symptomer. Yderligere er det et mål at understøtte patientens egenhåndtering af symptomer og i enkelte tilfælde iværksætte videre udredning, hvis patientens symptomer bliver værre. Monitorering af patienten har særligt fokus på udvikling i neurologiske symptomer med henblik på at bidrage til at træffe informerede valg om ikke-kirurgisk og kirurgisk behandling i tæt samarbejde mellem dig som fysioterapeut, patienten og egen læge eller kirurg.

Adgang

Patienten kan starte forløbet med en *Forundersøgelse* ved henvisning eller henvendelse, som tydeligt indikerer nerverodspåvirkning. Her får patienten forinden tilsendt spørgeskemaer.

En anden adgang er, at du ved *Første konsultation* eller i løbet af et individuelt behandlingsforløb finder, at patienten har nerverodspåvirkning. I de tilfælde starter patienten med *Forundersøgelse i aktuelt forløb*. Også her får patienten forinden tilsendt spørgeskemaer. Forskellige adgangsveje fremgår af [Figur 1](#).

Figur 1. Patienter henvist til fysioterapi med tegn på nerverodspåvirkning i lænd/nakke får tilbudt strukturerede forløb. Ønsker patienten ikke det, eller vurderer du som fysioterapeut, at det ikke passer til patienten, starter patienten i et individuelt forløb, og kan evt. senere skifte over efter en *Forundersøgelse i aktuelt forløb*. I forløbet kan der indgå Individuelle konsultationer med *Superviseret træning* eller *manuel behandling* samt *Superviseret selvtræning på klinik* eller hjemme. Nogle patienter vil kunne klare sig med digitale eller app-baserede løsninger.

Ydelser i det strukturerede forløb

Strukturerede forløb for patienter med nerverodspåvirkning i lænd/nakke består af følgende ydelser:

- *Forundersøgelse* (lænd: **0241**) (nakke: **0231**)
- *Forundersøgelse i aktuelt behandlingsforløb* (lænd: **0242**) (nakke: **0232**)
- *Holdkonsultation: Superviseret træning* (lænd: **0246**) (nakke: **0236**)
- *Individuel konsultation: Superviseret træning eller manuel behandling* (lænd: **0247**) (nakke: **0237**)
- *Statuskonsultation efter 2 uger* (lænd: **0243**) (nakke: **0233**)
- *Statuskonsultation efter 4 uger* (lænd: **0244**) (nakke: **0234**)
- *Statuskonsultation efter 8 uger* (lænd: **0245**) (nakke: **0235**)

Opfølgende konsultationer kan benyttes ved behov efter den Sidste statuskonsultation, f.eks. med henblik på at fastholde selvtræning og relevante strategier til egenhåndtering. I de tilfælde anvender du overenskomstens almindelige ydelsesnumre. I [Figur 2](#) finder du en oversigt over indhold i ydelser i det strukturerede forløb.

I det følgende uddyber vi kort noget af indholdet i de enkelte ydelser. For yderligere detaljer henviser vi til overenskomstens aftale om strukturerede forløb for patienter med nerverodspåvirkning i lænd/nakke, de faglige anbefalinger og beskrivelsen af det strukturerede forløb.

Forundersøgelse

Forundersøgelsen kan ligge på samme dag, hvis patienten starter direkte i det strukturerede forløb, eller som et supplement til Første konsultation, hvis patienten kommer derfra eller fra et individuelt forløb, jf. [Figur 1](#).

Forundersøgelsen indeholder flere komponenter, som du som fysioterapeut på baggrund af dine faglige kompetencer prioriterer i forhold til hver enkelt patient, se [Figur 2](#).

Spørgeskemaer

Du gennemgår sammen med patienten svar på spørgeskemaerne:

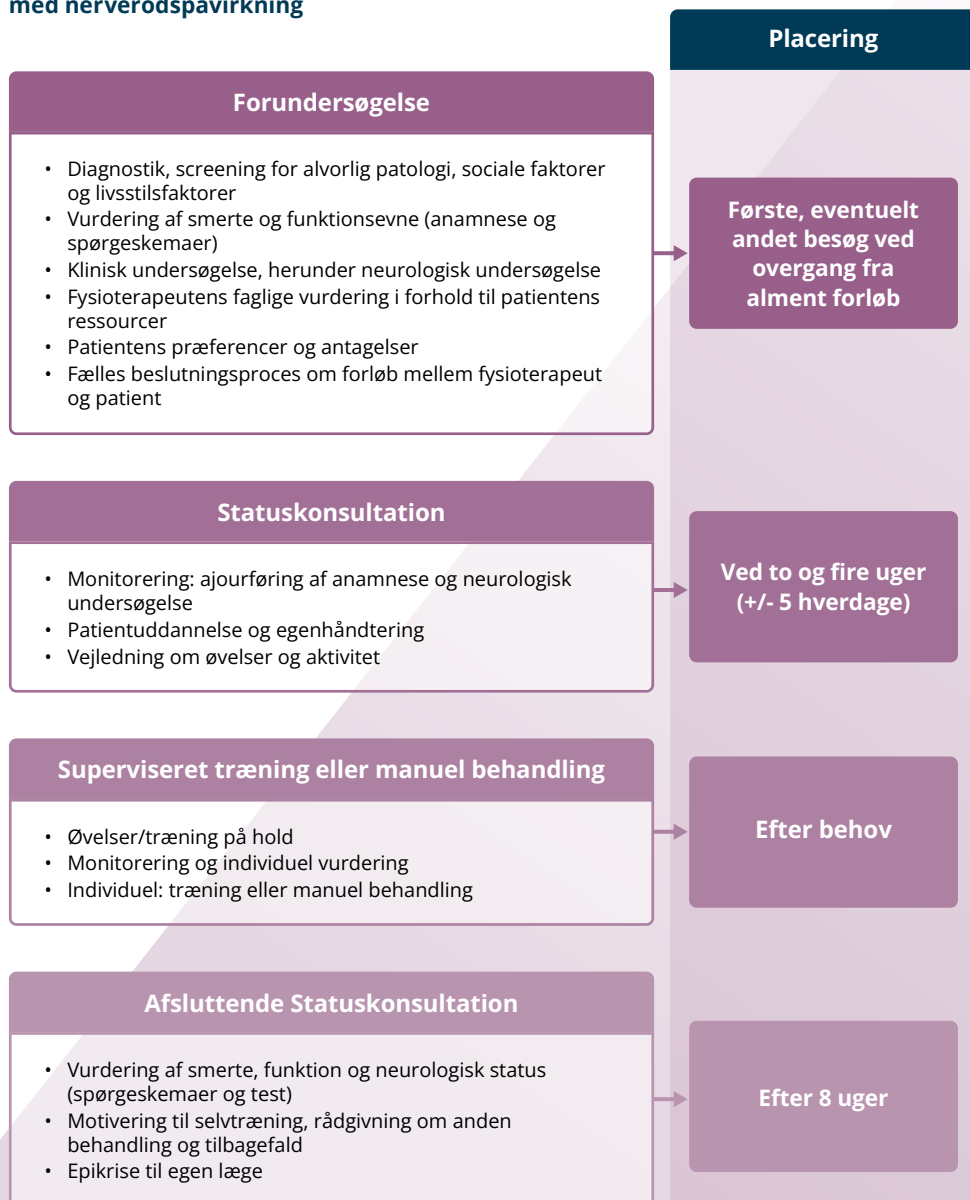
- Numeric Pain Rating Scale (NPRS) (NPRS RYG) (NPRS NAKKE), som patienter med nerverodspåvirkning har udfyldt på forhånd
- Oswestry Disability Questionnaire (ODI), som patienter med nerverodspåvirkning i lænd har udfyldt på forhånd
- Neck Disability Index (NDI), som patienter med nerverodspåvirkning i nakke har udfyldt på forhånd
- Patient Specifik Funktions Skala (PSFS), som i udfylder sammen med *Forundersøgelsen*

Klinisk undersøgelse

Den kliniske undersøgelse kan bestå af observation (afværgeholdninger/bevægelser), funktionsundersøgelser under observation af symptompåvirkning ved specifikke stillinger og bevægelser samt neurologisk undersøgelse, herunder muskelfunktion, reflekser og sensoriske udfald samt undersøgelse af udbredelse af smerter og føleforstyrrelser.

Det er en fast del af det strukturerede forløb, at du som fysioterapeut foretager en neurologisk vurdering ved *Forundersøgelsen* og derefter som minimum ved *Statuskonsultation efter 2, 4 og 8 uger* (+/- 5 hverdage) for at vurdere, om patienten fremover vil kunne klare sig selv, eller om patienten skal videre til kirurgisk vurdering gennem egen læge.

Oversigt over ydelser i strukturerede forløb for patienter med nerverodspåvirkning

Figur 2. Oversigt over elementer og delkomponenter i et struktureret forløb for patienter med nerverodspåvirkning i lænd/nakke.

Fælles beslutningstagen

På baggrund af anamnesen, svar på spørgeskemaer, undersøgelsesresultater og patientens mål aftaler I det videre forløb, herunder tid for næste *Statuskonsultation* og behov for mellemliggende hold- eller individuelle konsultationer med *Superviseret træning eller manuel behandling*.

Statuskonsultationer

Der er *Statuskonsultation efter 2 og 4 uger* samt en afsluttende *Statuskonsultation efter 8 uger*. *Statuskonsultationerne* monitorerer udviklingen af sygdomsforløbet tæt med henblik på at berolige patienten, som er svært smerteplaget eller at henvise til yderligere udredning gennem egen læge, hvis symptomerne tiltager. Når patienten har opnået kontrol over sine smerter, og er i stand til at træne videre på egen hånd, afsluttes det strukturerede forløb.

Monitorering

Du skal som fysioterapeut følge op på vigtige emner fra anamnesen samt registrere smerte, funktionsevne og resultater fra neurologisk undersøgelse.

Patientuddannelse og egenhåndtering

Patientuddannelse skal medvirke til at forbedre compliance, sygdomsforståelse, smertehåndtering, egenhåndtering og motivere patienten til forståelse af en aktiv tilgang.

Vejledning om øvelser og aktivitet

På baggrund af patientens tilstand bør du sammen med patienten gradvist udfordre symptomer gennem stillinger og bevægelser, fysiske aktiviteter, og øvelser.

Superviseret træning eller manuel behandling

Mellem statuskonsultationerne er det muligt at lægge superviseret træning på hold eller individuelt, eventuelt sammen med kortvarig brug af manuel behandling, for at understøtte patientens deltagelse i aktiviteter eller øvelser. Ideen med brug af *Individuel konsultation: Superviseret træning eller manuel behandling* er, at patienten

så hurtigt som muligt kan overgå til *Superviseret selvtæning på klinik* og hjemmetræning.

Træning kan i det strukturerede forløb foregå som:

- *Holdkonsultation: Superviseret træning*
- *Individuel konsultation: Superviseret træning eller manuel behandling*
- *Superviseret selvtæning på klinik*

Sidste statuskonsultation

Forløbet afsluttes med den *Sidste statuskonsultation efter 8 uger*, hvor du sammen med patienten gennemgår resultaterne fra spørgeskemaer, både dem som blev udfyldt fra start og som sendes forud for den sidste statuskonsultation.

Et af de bærende elementer i den *Sidste statuskonsultation efter 8 uger*, er at motivere patienten for egenhåndtering fremover. Det er relevant at informere om forebyggelse af tilbagefald og håndtering ved tilbagevendende symptomer, herunder hvornår patienten skal konsultere en sundhedsprofessional, f.eks. ved svære smerter, cauda equina symptomer eller lammelser.

Opfølgende konsultationer

Opfølgende konsultationer kan være et tilbud efter det strukturerede forløb. De ligger udenfor det strukturerede forløb, og du skal anvende overenskomstens almindelige ydelsesnumre til dem.

Samarbejde

Der kan opstå situationer, hvor der er brug for at koordinere indsatser med andre sundhedsprofessionelle, især i de tilfælde hvor gode resultater udebliver, eller der opstår forværring og operation er en overvejelse.

Ved smertefulde tilstande, kan samarbejde med egen læge om kortvarig medicinering komme på tale, men også det modsatte, nemlig udtrapning af ineffektiv eller vanedannende medicin.

Desuden er der brug for tæt dialog med egen læge, hvis patientens symptomer forværres og overvejelser om operation bliver aktuelle. Vær i den forbindelse opmærksom på, at hver region har forløbsprogrammer for patienter med lænderygsmerter og nerverodspåvirkning, som skal følges.

Nogle kommuner har patientrettede forebyggelsestilbud, herunder tilbud om træning og patientuddannelse, som patienter med nerverodspåvirkning i lænd/nakke kan henvises til. Vær opmærksom på relevante tilbud i din kommune og regler for henvisning til disse.

